Tarnowskie Góry dnia 31 stycznia 2022r.

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

przeprowadzonej w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Radzionkowie.

WPROWADZENIE:

Kontrolą objęto czasokres: **od 21.12.2020** roku do **20.12.2021** roku **(stan na 20 grudnia 2021r.)**

Termin przeprowadzonej kontroli: 24 stycznia 2022 roku.

Kontrolę przeprowadziła Sędzia Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach Aleksandra Mazik - z upoważnienia Prezesa Sądu Okręgowego w Gliwicach.

Podstawa prawna kontroli: art. 77 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz.U. z 2018r. poz.969) oraz Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 czerwca 2009 r. w sprawie szczegółowego sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru nad wykonywaniem orzeczeń w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2009r. Nr 107 poz. 894).

I. CZĘŚĆ PIERWSZA:

Przed rozpoczęciem kontroli Sędzia zawiadomiła Dyrektora placówki o przystąpieniu do czynności kontrolnych i zakresie kontroli. Przeprowadzając kontrolę sędzia rodzinny przebywała na terenie nadzorowanej placówki, przejrzała dokumentację wychowanków, przeprowadziła z Dyrektorem MOW rozmowę, otrzymała niezbędne wyjaśnienia., przeprowadziła rozmowy z wychowankami, przedstawicielami samorządu wychowanków (bez obecności Dyrektora i wychowawcy). W trakcie rozmowy z Dyrektorem omówiono problemy, z jakimi najczęściej boryka się placówka, stosowanych metod wychowawczych. W ocenie Dyrektora Ośrodka istotnym problemem jest zauważalna niewystarczająca ilość odpowiednich specjalistycznych placówek, prowadzących terapie odwykowe, leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi. W rozmowie podkreślono również brak lekarzy - specjalistów z zakresu psychiatrii dziecięcej, terapeutów, ośrodków odwykowych przeznaczonych dla osób niepełnoletnich, co powoduje wydłużanie kolejek i wydłużanie czasu oczekiwania na ewentualne zajęcia z takimi nieletnimi i terapię.

Wychowanki, w tym przedstawiciele samorządu, nie zgłaszali uwagi skarg, dotyczących nieprawidłowości w placówce.

1. Ustalenia wstępne:

Imię i nazwisko Dyrektora Ośrodka: Tomasz Stuła

Oznakowanie kontrolowanej placówki - Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Radzionkowie ul. Sikorskiego 7a

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Radzionkowie jest całodobową i całoroczną placówką pełniącą funkcje resocjalizacyjno – wychowawcze, terapeutyczne i edukacyjne, przeznaczoną dla 65 (ilość miejsc) dziewcząt w wieku od trzynastego do osiemnastego roku życia, niedostosowanych społecznie – o różnym stopniu demoralizacji.

Ośrodek prowadzony jest przez Województwo Śląskie Organem nadzoru pedagogicznego jest Śląski Kurator Oświaty delegatura w Bytomiu

Poprzednia kontrola Sądu przeprowadzona była w Ośrodku – w grudniu 2020r.

Ocena końcowa ostatniej kontroli – placówka zapewnia wychowankom bardzo dobrą opiekę wychowanie i resocjalizację - nie wydano zaleceń pokontrolnych

W okresie objętym kontrolą były przeprowadzone trzy kontrole innych uprawnionych organów (bez zaleceń pokontrolnych) - kontrole przeprowadziły:

- Kuratorium Oświaty w Katowicach, Delegatura w Bytomiu; kontrola doraźna „Funkcjonowanie MOW w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu oraz realizacji działań wychowawczych, opiekuńczych i dydaktycznych"
- Kuratorium Oświaty w Katowicach delegatura w Bytomiu; obserwacja przebiegu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie
- Państwowa Powiatowa Inspekcja Sanitarna Bytom; ocena spełniania wymagań higienicznych i zdrowotnych w placówce

Stan zatrudnienia w placówce na dzień **20 grudnia 2021 roku**:
(rozbicie na etaty internat/szkoła).

Liczba zatrudnionych łącznie: **50 osób**

Szkoła:

- pracownicy pedagogiczni **14 osób**
- obsługa **2 osoby**

Internat:

- pracownicy pedagogiczni: **22 osoby**
- administracja **6 osób**
- obsługa **6 osób**

2. Zakres kontroli:

1) legalność umieszczenia i pobytu nieletnich w placówce oraz zwalniania ich z placówki;
2) zgodność umieszczania nieletnich w placówce z orzeczeniami sądów;
3) przestrzeganie praw i obowiązków nieletnich, zwłaszcza w zakresie, w jakim naruszenie tych praw i obowiązków może pociągać za sobą odpowiedzialność karną i dyscyplinarną;
4) zgodność udzielania przywilejów, nagród i stosowania kar z obowiązującymi w tym zakresie przepisami;
5) prawidłowość stosowanych w placówce metod i środków oddziaływania na nieletnich, zwłaszcza w zakresie ich zgodności z prawem i skuteczności;
6) prawidłowość dokumentacji dotyczącej nieletniego oraz dokonywania okresowych analiz i ocen skuteczności postępowania w sprawie nieletniego;
7) przestrzegania ustalonego porządku, dyscypliny i prawidłowości postępowania w przypadku ujawnienia popełnienia przestępstwa oraz w innych przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa placówki;
8) zapewnienie nieletniemu warunków bytowych i sanitarnych, opieki zdrowotnej oraz możliwości udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych i rekreacyjnych oraz rozwijania jego aktywności społecznej;
9) udzielania nieletnim opuszczającym placówkę odpowiedniej pomocy określonej odrębnymi przepisami;
10) prawidłowość i terminowość załatwiania próśb, skarg i wniosków nieletnich.

II SZCZEGÓŁOWY ZAKRES KONTROLI:

1. Legalność umieszczenia i pobytu nieletnich w placówce oraz zwalniania ich z placówki

W kontrolowanym okresie w MOW w Radzionkowie umieszczano wychowanki na podstawie skierowań wydanych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie, starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania nieletniego, zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym (Dz. U. Nr 296 z 2011r. poz. 1755).

Stan wychowanek, szacowany na dzień **20 grudnia 2021r**. wynosi uwzględniając wychowanki kierowane do Placówki - **46**

Aktualna liczba skierowań do MOW w Radzionkowie wynosi **3.**

Obecnych jest **40** wychowanek.

Z uwagi na urlopowanie do domu rodzinnego nieobecna jest 1 wychowanka

Z uwagi na niepowrót po udzielonym urlopowaniu nieobecny jest: **0** wychowanek.

Z uwagi na umieszczeniu w Schronisku dla Nieletnich nieobecny jest : **0** wychowanek.

Liczba grup wychowawczych: **V**; docelowo w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym przebywać może **65** wychowanek.

W okresie od 21 grudnia 2019 roku do 20 grudnia 2021 roku przyjęto **37** nowych wychowanek Z ewidencji skreślono lub zwolniono z placówki: **70** osób. Jest to powodowane:

- zmianą postanowienia sądu,
- pełnoletniość/ukończenie etapu edukacyjnego,
- niedoprowadzeniem,
- nieusprawiedliwioną nieobecność powyżej 4 tygodni (niedoprowadzenie, niepowrót),

2. Zgodność umieszczania nieletnich w placówce z orzeczeniami sądów

W kontrolowanym okresie w MOW wszystkie nieletnie przebywały zgodnie z orzeczeniami sądów orzekającymi umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym:

W kontrolowanym okresie w MOW wszystkie nieletnie przebywały zgodnie z orzeczeniami sądów orzekającymi umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym:

- 0 spraw wychowanek ma sygnaturę akt Nw,
- 0 spraw wychowanek ma sygnaturę akt Now,
- 0 spraw wychowanek ma sygnaturę akt Npw,
- 46 spraw wychowanek ma sygnaturę akt Nkd,
- 0 spraw wychowanek ma sygnaturę akt Nmo

3. Przestrzeganie praw i obowiązków nieletnich, zwłaszcza w zakresie, w jakim naruszenie tych praw i obowiązków może pociągać za sobą odpowiedzialność karną i dyscyplinarną.

Bezpośrednio po przybyciu nieletniej do ośrodka dyrektor ośrodka, w obecności wychowawcy lub innego pracownika ośrodka, przeprowadza z nieletnią rozmowę, podczas której zapoznaje nieletnią z jej prawami, obowiązkami i zasadami pobytu w ośrodku.

Zapoznanie się z prawami, obowiązkami i zasadami pobytu w ośrodku nieletnia potwierdza własnoręcznym podpisem. W razie odmowy złożenia podpisu przez nieletniej dyrektor ośrodka w dokumentacji nieletniego czyni adnotację o odmowie potwierdzenia przez nieletniej zapoznania się z jego prawami, obowiązkami i zasadami pobytu w ośrodku.

O przyjęciu nieletniej do ośrodka dyrektor ośrodka powiadamia właściwe organy obowiązane do kontroli spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.

W przypadku niedoprowadzenia nieletniej do ośrodka w ciągu miesiąca od dnia wskazania tego ośrodka przez ORE, dyrektor ośrodka powiadamia o tym właściwego starostę oraz ORE, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w § 2 ust. 1, a ponadto - sąd rodzinny.

Niezwłocznie po powiadomieniu właściwego starosty oraz ORE o przypadku niedoprowadzenia nieletniej do ośrodka dyrektor ośrodka przesyła właściwemu staroście, za pośrednictwem poczty, dokumentację nieletniej.

4. Zgodność udzielania przywilejów, nagród i stosowania kar z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Zasady przyznawania nagród, przywilejów i ponoszenia konsekwencji zachowań zawarte w Statucie placówki oraz Regulaminie Wychowanek są zgodne z obowiązującymi przepisami, co wykazała kontrola Zespołu Krajowego Mechanizmu Prewencji działającego z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, przeprowadzona we wrześniu 2015 roku. Regulamin Wychowanek został zaktualizowany przez Samorząd Wychowanek i Radę Pedagogiczną w 2020 roku. W roku 2021 wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Katowicach delegatura w Bytomiu przeprowadzili doraźną kontrolę, której elementem było sprawdzenie zgodności zapisów w statucie z obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi przestrzegania praw wychowanek. Nie stwierdzono uchybień.

Zgodnie z zaleceniami KMP wprowadzono do regulaminu poprawki dotyczące odstąpienia do obligowania wychowanek do poddawania się badaniu w celu ustalenia w organizmie nieletniej obecności alkoholu lub innego środka użytego w celu wprowadzenia się w stan odurzenia.

Nagrody i przywileje przyznawane są zgodnie z następującymi zasadami:

- Za wzorową, wyróżniającą się, aktywną i godną naśladowania postawę wychowanka może otrzymać: pochwałę ustną na apelu szkolnym lub na forum społeczności, a także pochwałę z wpisem do akt. Pochwały może udzielić wychowawca klasy lub grupy, kierownik ds. opieki i wychowania, wicedyrektor ds. dydaktycznych oraz dyrektor ośrodka. Nagrodą może być również listowne powiadomienie rodziców / opiekunów oraz Sądu Rodzinnego o wyróżniającym się zachowaniu wychowanki, a także wyróżnienie indywidualne lub grupowe w postaci dyplomu, dodatkowego udziału w atrakcyjnych imprezach kulturalnych, oświatowych i sportowych.
- Grupy wychowawcze lub zespół wychowanek wyróżniających się w nauce i zachowaniu nagradzane są wyjazdem, wycieczką lub obozem.

- Nagrody rzeczowe, indywidualne lub zbiorowe przewidziane są za zajęcie czołowych miejsc w konkursach, aktywne uczestnictwo w imprezach sportowych i artystycznych, dla wychowanek wyróżniających się w nauce szkolnej, wykonujących dodatkowe prace społeczne na rzecz ośrodka, efektywnie uczestniczących w programie leczenia uzależnień, nie palących papierosów oraz wychowanek osiągających szczególne efekty w procesie resocjalizacji.
- W ramach nagrody za szczególnie wyróżniającą się postawę wychowanka może otrzymać: stałą, semestralną przepustkę oraz zgodę, potwierdzoną przez Sąd Rodzinny na wcześniejszy wyjazd do domu w ramach przepustki. Ponadto bardzo dobra opinia o wychowance oraz pozytywne efekty oddziaływań resocjalizacyjnych mogą skutkować wystąpieniem dyrektora ośrodka do właściwego sądu z wnioskiem o zmianę stosowanego środka wychowawczego na łagodniejszy lub o jego uchylenie.
- Po spełnieniu warunków określonych w regulaminie grupy samodzielnej wychowanka po ukończeniu 16 roku życia może zostać członkiem grupy usamodzielniającej. Pobyt w tej grupie jest nagrodą za prawidłowe funkcjonowanie oraz polem do doskonalenia przez wychowankę umiejętności prospołecznych. Zasady naboru i funkcjonowania grupy usamodzielniającej reguluje regulamin naboru i pobytu w Grupie Usamodzielniającej.

Wychowanka łamiąca normy i zasady przyjęte i akceptowane przez społeczność placówki ponosi konsekwencje zgodnie z Regulaminem wychowanek.

- Zespół Wychowawczy i Kierownictwo Ośrodka oceniając zachowania wychowanki bierze pod uwagę jej deficyty i indywidualne możliwości.
- Wychowanka może ponieść następujące konsekwencje: upomnienie ustne lub pisemna nagana wychowawcy klasy lub grupy, wicedyrektora ds. wychowania i opieki, wicedyrektora ds. dydaktycznych, dyrektora ośrodka, nagana ustna na apelu szkolnym lub wobec całej Społeczności Ośrodka przez przedstawiciela kadry kierowniczej placówki, obniżenie oceny z zachowania, pozbawienie możliwości pełnienia przez wychowankę powierzonych jej funkcji, przeniesienie do innej grupy wychowawczej, utrata lub ograniczenie, czasowo lub na stałe, posiadanych przywilejów np. prawa do udziału w zajęciach pozalekcyjnych odbywających się poza placówką, możliwości wyjazdu na przepustkę, korzystania z telefonu komórkowego i innych urządzeń łączących z Internetem, i atrakcyjnego spędzania czasu wolnego.

Wychowance naruszającej lub łamiącej regulamin można ograniczyć lub okresowo pozbawić czasu wolnego, z przeznaczeniem go na zajęcia społecznie użyteczne,

ograniczyć lub pozbawić prawa do udziału w imprezach na terenie ośrodka i poza nim, prawa do wyjść poza teren ośrodka oraz do prac zarobkowych poza terenem ośrodka.

Ponadto ciągłe, stałe i rażące naruszanie zasad życia społecznego, oraz brak efektów oddziaływań resocjalizacyjnych mogą skutkować wystąpieniem dyrektora ośrodka do właściwego sądu z informacją o nagannym zachowaniu wychowanki lub prośbą o ponowne rozpatrzenie zastosowanego wobec wychowanki środka wychowawczego. Wychowanka spożywająca alkohol lub inne środki odurzające a także oddalająca się, uciekająca lub nie powracająca do ośrodka ponosi następujące konsekwencje: zakaz korzystania z telefonu komórkowego i innych urządzeń łączących z Internetem oraz wstrzymaniem prawa do wyjazdu na przepustkę na okres 1 miesiąca.

Wychowanki dopuszczające się zniszczeń mienia placówki lub innych osób zobowiązane są do naprawienia wyrządzonej szkody i przeproszenia poszkodowanego oraz zapłacenia za dokonane szkody.

Wyżej wymienione zasady są skonstruowane w jasny i przejrzysty dla wychowanek sposób. W ich opracowaniu brały aktywny udział przedstawicielki Rady Samorządu Wychowanek, które regularnie pracują nad nowelizacją regulaminu wychowanek, w zależności od potrzeb. Każda wychowanka informowana jest o konsekwencjach jakie poniesie oraz o czasie ich trwania. Ma ona również możliwość przedstawienia wyjaśnień i argumentów na swoją obronę.

Wychowanka ma prawo odwołać się od podjętych wobec niej decyzji do dyrektora ośrodka, organu prowadzącego placówkę, do organu sprawującego nadzór pedagogiczny lub Sędziego Sądu rodzinnego sprawującego nadzór nad placówką.

5. Prawidłowość stosowanych w placówce metod i środków oddziaływania na nieletnich, zwłaszcza w zakresie ich zgodności z prawem i skuteczności.

W Ośrodku prowadzone są działania skoncentrowane wzmacnianiu potencjałów i eliminacji deficytów podopiecznych:

Celem pracy z młodzieżą w Ośrodku jest:

a) resocjalizacja i przywrócenie społeczeństwu młodego człowieka, który nie popada jeszcze w drastyczny w konflikt z prawem,

b) reedukacja i wyrównywanie poziomu edukacyjnego młodzieży zaniedbanej wychowawczo i mającej trudności w nauce,

c) wykształcenie zawodowe młodzieży aktywnej na rynku pracy,

d) przygotowanie do samodzielności i pełnienia różnych ról w życiu rodzinnym i społecznym.

Nauczanie odbywa się w:

Szkole Podstawowej — kl.VII i VIII (dwa oddziały),

klasy uzawodowione, przygotowująca do pracy w zawodzie krawiec,

Szkole Branżowej I Stopnia klasa I i klasa II

W sumie w szkołach funkcjonuje pięć oddziałów klasowych.

Szkoła realizuje podstawę programową, a organem kontrolującym jest Kuratorium Oświaty w Katowicach, delegatura w Bytomiu. Nauka w Ośrodku odbywa się w dwóch typach szkół: Szkole Podstawowej uzawodowionej, dwuletniej Branżowej Szkole I Stopnia. Mając na uwadze zaległości edukacyjne dziewcząt uczęszczających do szkoły podstawowej, wdrożono w tej szkole przygotowanie do pracy w zawodzie krawiec. Zasadnicza Szkoła Zawodowa kształci w zawodzie kucharz — zgodnie z nową klasyfikacja zawodów.

Kształcenie ogólne prowadzone jest na poziomie szkół publicznych z zastosowaniem metod reedukacji i ortodydaktyki uwarunkowanych zaburzeniami osobowościowymi i poziomem intelektualnym, przy jednoczesnym uwzględnieniu metod resocjalizacji. Indywidualny tok nauki stwarza możliwość wyrównywania opóźnień edukacyjnych i uzupełnienia braków programowych. Do szkół w Ośrodku przyjmowane są także dziewczęta ze środowiska, sprawiające kłopoty wychowawcze, mające trudności adaptacyjne i problemy z nauką w szkole masowej, są to najczęściej byłe wychowanki, które chcą dokończyć naukę na etapie ponadgimnazjalnym. (w ostatnim roku szkolnym nie było takich uczennic)

W Ośrodku prowadzone są działania skoncentrowane na wychowankach:

Zgodnie z ustawą Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2021r. poz.1082 z późn. zm.) w Placówce funkcjonuje szeroko zakrojony Program Wychowawczo Profilaktyczny, który wspiera codzienną pracę resocjalizacyjną i wychowawczą i ma na celu wspomaganie wychowanek w rozwoju, ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka oraz inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących.

W roku 2021r. wszystkie wychowanki objęte były działaniami wychowawczymi i profilaktycznymi wg następującego klucza:

Profilaktyka uniwersalna — skierowana do wszystkich wychowanek niezależnie od posiadanych dysfunkcji i zaburzeń zachowań. W jej ramach prowadzone są zajęcia związane z samodzielnym prowadzeniem gospodarstwa domowego, zajęcia kół zainteresowań, organizacja czasu wolnego, w tym wyjazdy do kina, teatru, ośrodków sportowych, na wycieczki i obozy letnie, udział w imprezach i konkursach ośrodkowych oraz w środowisku

lokalnym, podejmowanie przez wychowanki wolontariatu, pracy zarobkowej, współpraca z Kościołem, itp.

Profilaktyka selektywna — wychowanki brały udział w specjalistycznych zajęciach ukierunkowanych na posiadane deficyty lub prezentowane zachowania ryzykowne:

- Zajęcia z doradcą zawodowym.
- „Profilaktyka HIV/AIDS i chorób przenoszonych drogą płciową"
- „Zawsze możesz wybrać" — profilaktyka uzależnień
- „Mój przyjaciel gniew „- kontrola emocji
- Trening interpersonalny
- „Dorosłość- odpowiedzialność i zagrożenia"

Profilaktyka wskazująca - interwencje i terapie wobec wychowanek sprawiających szczególne problemy wychowawcze i wymagające specjalistycznej opieki. W tym zakresie podejmowana była współpraca z Ośrodkiem Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Zabrzu i specjalistami psychiatrii w Szpitalu i Ośrodku Leczenia Uzależnień TOTU w Tarnowskich Górach oraz terapeutami uzależnień z NZOZ w Bytomiu Szombierkach.

Wszystkie wychowanki przebywające w Ośrodku w 2021r. objęte były indywidualną pracą resocjalizacyjną, wychowawczą i edukacyjną, której cele, metody oraz efekty zawarte są w Indywidualnych Programach Terapeutyczno Edukacyjnych zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dnia 9 sierpnia 2017 w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U.2020r. poz.1309). Działania wychowawcze, edukacyjne i resocjalizacyjne Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Radzionkowie dostosowane są do specyfiki dysfunkcji wychowanek. Mają na celu niwelowanie zaległości edukacyjnych, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań, kształtowanie nowych pozytywnych doświadczeń oraz wskazywanie nowych, konstruktywnych form spędzania czasu wolnego wpływających na resocjalizację wychowanek oraz przygotowanie do pełnienia ról społecznych. Cele te realizowane są poprzez zajęcia w kołach przedmiotowych oraz kółkach zainteresowań: bibliotecznym, teatralnym, muzycznym, fotograficznym, plastycznym oraz krawieckim z elementami arteterapii. W ramach zajęć pozalekcyjnych wychowanki biorą udział w imprezach ośrodkowych oraz w środowisku lokalnym: konkursach grupowych, biegach na orientacje, integracyjnym turnieju piłki nożnej dla dziewcząt, projektach edukacyjnych, występach teatralnych, zawodach sportowych, wyjazdach do opery, teatru oraz Domu Kultury „Karolinka".

Ważnym czynnikiem wzmacniającym potencjały podopiecznych jest wolontariat, który ma formę zaplanowanych i usystematyzowanych działań. Wszystkie chętne wychowanki mogą pożytkować swoja aktywność na działania wolontariackie, które mają dwojaki charakter:

akcyjny - obsługa imprez, pomoc jednorazowa w przedszkolach, domach pomocy społecznej, warsztatach terapii zajęciowej;

stały – współpraca ze Schroniskiem dla zwierząt w Zabrzu oraz ze Stowarzyszeniem Inicjatyw Samorządowych z Radzionkowa polegająca na pomocy osobom starszym i samotnym w codziennych czynnościach samoobsługowych, wspólnym spędzaniu czasu, aktywizowaniu; stała współpraca z Domem Pomocy Społecznej w Bytomiu.

Taka forma uspołeczniania podopiecznych przynosi spektakularne efekty, gdyż odbywa się w warunkach środowiska otwartego i napędzana jest aktywnością własną dziewcząt.

Wychowanki redagują i współtworzą Ośrodkową gazetkę „Sikoreczki", dostępną w formie papierowej i elektronicznej na stronie www.mow.radzionkow.pl

Obecnie, od września 2018 do sierpnia 2021 roku w placówce realizowany jest kolejny projekt w ramach programu Erasmus+ „Building 21st century competencies: learning from the past" (Budujemy kompetencje 21 wieku, uczenie się z przeszłości). W projekcie uczestniczą placówki partnerskie z Francji, Grecji i Portugalii. W roku 2020 z powodu pandemii nie odbyły się wizyty studyjne - przeniesione na 2021r. W listopadzie 2021r. odbyła się wizyta podsumowująca projekt u partnera z Portugalii, wzięło w niej udział 5 dziewcząt i 2 wychowawców.

We wrześniu 2020 placówka uzyskała możliwość realizacji kolejnego projektu w ramach programu Ersamus+ „We need each other". Program będzie realizowany w latach 2020-2023. Kraje partnerskie to Włochy, Portugalia i Rumunia. MOW w Radzionkowie jest europejskim koordynatorem projektu.

Obecnie wychowanki biorą udział w projekcie „Rozwijamy Potencjały", który został napisany przez MOPR w Radzionkowie w koordynacji z MOW w Radzionkowie. Projekt zakłada pomoc doradcy zawodowego, psychologa oraz szkolenia zawodowe w wybranych przez podopieczne dziedzinach. W Projekcie bierze udział 15 wychowanek.

Uczennice współorganizują i koordynują następujące cykliczne imprezy:

- Ogólnopolski Turniej Tenisa Stołowego Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych dla dziewcząt i szkół środowiskowych
- działania wolontariackie na rzecz Schroniska dla zwierząt w Zabrzu „Psitulmnie"
- Międzyszkolny Konkurs Gastronomiczny „Mistrz gastronomii" dla szkół woj. śląskiego

- Kiermasz bożonarodzeniowy
- Współorganizacja imprez z Miejską Biblioteką Publiczną w Radzionkowie
- Międzynarodowe Święto Bibliotek
- Między ośrodkowy konkurs wiedzy szkolnej „ Omnibus"
- Konkursy przedmiotowe organizowane na terenie szkoły: konkurs „Najlepsza manualnie", „Mistrz gastronomii"

6. Prawidłowość dokumentacji dotyczącej nieletniego oraz dokonywania okresowych analiz i ocen skuteczności postępowania w sprawie nieletniego.

Akta osobowe wychowanka zawierają dokumentację wymaganą do przyjęcia wychowanka zgodnie z § 3 ust. 6 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2011r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym (Dz. U. 296 z 2011r. poz.1755) to jest:

1) orzeczenie sądu rodzinnego o umieszczeniu nieletniej w ośrodku;
2) kopię wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez kuratora sądowego;
3) kopię opinii rodzinnego ośrodka diagnostyczno-konsultacyjnego, innej specjalistycznej placówki, biegłego lub biegłych;
4) odpis aktu urodzenia nieletniej;
5) posiadane informacje o stanie zdrowia nieletniej;
6) orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, jeżeli zostało wydane.

W okresie pobytu nieletniej w ośrodku dyrektor ośrodka uzupełniania dokumentację nieletniej o dokumenty w zakresie określonym w ust. 6 pkt 5 i 6 rozporządzenia a ponadto o dokumenty zawierające informacje o efektach działań resocjalizacyjnych lub terapeutycznych zastosowanych wobec nieletniego oraz zaobserwowanych zmianach postawy nieletniego.

Po przybyciu do placówki w teczce gromadzi się wszystkie pisma dotyczące wychowanki: urzędowe i związane z dokumentacją wewnętrzną, np. okresowe opinie sporządzane na potrzeby sądu, pisma do rodziców, wnioski o kary lub nagrody, rejestr udzielanych przepustek, ucieczek i niepowrotów, korespondencję z sądami i instytucjami, dokumenty zdrowotne oraz Indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne.

7. Przestrzeganie ustalonego porządku, dyscypliny i prawidłowości postępowania w przypadku ujawnienia popełnienia przestępstwa oraz w innych przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa placówki.

W przypadku ujawnienia popełnienia przestępstwa oraz w innych przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa placówki zawiadamiane są każdorazowo: Policja lub Prokuratura, właściwy dla nieletniej sąd, sąd sprawujący nadzór nad placówką. Podejmowane są też adekwatne i

natychmiastowe działania celem usunięcia występującego zagrożenia (np. odizolowanie sprawcy i ofiary), działania celem przywrócenia dyscypliny i porządku, przekierowania do innej placówki ze względów wychowawczych.

W 2021 r. na terenie Ośrodka odnotowano zdarzenia noszących znamiona przestępstwa. W październiku 2021 policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach i policjanci Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach na prośbę dyrektora przeprowadzili przeszukania pomieszczeń placówki i wychowanek w kierunku posiadania i udostępniania narkotyków i innych środków zmieniających świadomość. Czynności operacyjne wskazały na to, że kilka wychowanek mogło dostarczać narkotyki innym wychowankom. W stosunku do podejrzanych policjanci zastosowali zabezpieczenie telefonów komórkowych i skierowali zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Tarnowskich Górach.

Dwie wychowanki, które zgłaszały myśli suicydalne oraz przejawiały zachowania autodestrukcyjne i destrukcyjne zostały hospitalizowane na oddziale psychiatrycznym szpitali w Sosnowcu i Lublińca

8. Zapewnienie nieletnim warunków bytowych i sanitarnych, opieki zdrowotnej oraz możliwości udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych i rekreacyjnych oraz rozwijania jego aktywności społecznej.

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Radzionkowie położony jest w powiecie tarnogórskim, w województwie śląskim. Ośrodek spełnia wysokie wymogi socjalno- bytowe. Placówka mieści się w Radzionkowie przy ul. Sikorskiego 7a na terenie byłej jednostki wojskowej i zajmuje obszar około 2,5 ha. Majątek Ośrodka stanowią 4 budynki i boiska sportowe. Ministerstwem właściwym dla Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych jest Ministerstwo Edukacji Narodowej.

W dwóch budynkach mieści się internat, w trzecim budynku mieści się szkoła natomiast w czwartym budynku mieści się pralnia oraz grupa usamodzielniająca.

Praca opiekuńczo- wychowawcza i resocjalizacyjna zorganizowana jest w dwóch budynkach internatu, w maksymalnie 12 osobowych grupach „rodzinnych", oraz w grupie samodzielnej gdzie docelowo może przebywać do 7 wychowanek

W każdej grupie znajduje się kuchnia wyposażona w odpowiedni sprzęt , gdzie wychowanki przygotowują samodzielnie wszystkie posiłki. Wspólnie z wychowawcami planują jadłospis, robią zakupy i przyrządzają posiłki dla całej grupy. Ta umiejętność jest przydatna, gdy wychowanka po opuszczeniu placówki rozpoczyna samodzielne życie lub ma możliwość zamieszkania w tzw. mieszkaniu chronionym.

Dziewczęta w ten sposób uczą się samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego, gospodarowania finansami przeznaczonymi na cały miesiąc.

W każdej grupie jest oprócz kuchni jadalnia, świetlica wyposażona w telewizor, gry, książki. Na terenie grupy znajduje się pełny węzeł sanitarny (prysznice, wc), miejsce do prania z pralką automatyczną przeznaczoną do prania rzeczy osobistych. Pokoje wychowanek są dobrze umeblowane, zapewniające miejsce do odpoczynku i nauki. W grupach dziewczęta zamieszkują w pokojach 1,2 i 3 osobowych. Utrzymanie w czystości wszystkich pomieszczeń internatu jest obowiązkiem wychowanek.

Wychowanki posiadają bardzo dobre warunki do wypoczynku i nauki oraz samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego. Grupy wyposażone są w nowoczesny sprzęt RTV i AGD jak również mają pełny dostęp do zasobów biblioteki i Internetu.

Pomieszczenia grup urządzone są w funkcjonalny i estetyczny sposób, wyposażone w nowe sprzęty. Wychowanki posiadają dostęp do sali gimnastycznej, siłowni, sali bilardowej, sali muzycznej i teatralnej jak również do wielofunkcyjnego boiska sportowego.

W grupie usamodzielniającej obecnie mieszkają trzy wychowanki. Wychowanki grupy samodzielnej w ramach realizacji założeń tej grupy podejmują pracę w ramach wolontariatu lub pracę zarobkowa, która nie koliduje z nauką. Ta forma usamodzielnienia pozwala wychowankom funkcjonować w środowisku zbliżonym do naturalnego i powinno spowodować, iż nabędą umiejętności przydatne w dorosłym, samodzielnym życiu.

Wszystkie wychowanki objęte są podstawową opieką medyczną, a jeśli sytuacja tego wymaga korzystają z pomocy lekarzy specjalistów. Prowadzona jest również akcja systematycznej , cotygodniowej opieki stomatologicznej.

Czas wolny jest zagospodarowywany w atrakcyjny sposób. W roku 2021 zorganizowano następujące formy zajęć kulturalno – oświatowych i rekreacyjnych:

- Realizacja projektu „Śpiewać każdy lubi", który pozwala na rozśpiewanie wychowanek, przełamywanie ich ograniczeń i miłe spędzanie czasu całej społeczności,
- Realizacja projektu „ Grupa dla grupy", każda z grup organizuje dowolną formę zabawową w jedną z niedziel w miesiącu dla całej społeczności placówki, w ramach zagospodarowania czasu wolnego,
- Turniej ringo o Puchar Kierownika Internatu,
- Rozwijanie indywidualnych zainteresowań w zorganizowanych 6 kołach zainteresowań,
- Wyjścia do środowiska lokalnego, występy koła muzycznego na lokalnych imprezach
- Wyjazdy do ZOO, Palmiarni, na lodowisko, na basen, do Skansenu,

- Wyjazdy grup do kina, teatru, opery i na koncerty,
- Dwu –trzydniowe wycieczki integracyjne wszystkich grup,

W roku 2021 MOW w Radzionkowie funkcjonował stacjonarnie na przestrzeni marca – czerwca wychowanki nie wyjeżdżały na przepustki, wstrzymane były też odwiedziny, okres wakacji dziewczęta spędziły w domach rodzinnych. W tym czasie wszystkie dziewczęta były zdrowe. W trakcie drugiej fali pandemii w placówce zachorowało objawowo 12 dziewcząt i 13 pracowników pedagogicznych. Wprowadzone wewnętrzne procedury polegające na izolowaniu osób zakażonych, przestrzeganiu reżimu sanitarnego (pracownicy i wychowanki używali środków ochrony osobistej, dezynfekowano wszystkie pomieszczenia wspólne) oraz ogromne zaangażowanie pracowników pedagogicznych pozwoliły na opanowanie zagrożenia. Od początku listopada w placówce zanotowano 1 przypadek zakażenia wychowanki i dwa przypadki zakażeń pracowników. Placówka od wielu lat współpracuje z NZOZ Avimed Bytom Pl. Żeromskiego 1, gdzie lekarka prowadząca bardzo sprawnie i fachowo udzielała porad i kierowała na testy osoby objawowe. Z racji utrudnionego dostępu do lekarzy specjalistów wiele zleconych i rozpoczętych terapii medycznych zostało przerwanych, zawieszonych lub odłożonych w czasie. Wychowanki korzystają ze stałej opieki stomatologicznej zgodnie z podpisaną umową z gabinetem stomatologicznym w Bytomiu.

W celu zabezpieczenia emocjonalnego dziewcząt w czasie izolacji, wstrzymania przepustek i odwiedzin, podopieczne mogły korzystać ze wszystkich środków komunikacji na odległość – telefonów, komputerów z dostępem do Internetu, rodzice byli też każdego dnia informowani poprzez stronę Facebook placówki o sytuacji zdrowotnej w Ośrodku. Cały czas dziewczęta otrzymywały też paczki i listy od bliskich. Na podkreślenie zasługuje fakt dużego zaangażowania rodziców w pomoc placówce.

Remonty i inwestycje:

W roku 2021 placówka wzięła udział w konkursie na inwestycję budowlaną w ramach Budżetu Obywatelskiego Marszałka Województwa Śląskiego. Dzięki zaangażowaniu całej społeczności placówki udało się po raz kolejny wygrać i w roku 2022 na terenie placówki będzie budowany Edukacyjny Park Pszczeli, który w swojej idei służył będzie celom edukacyjnym lokalnej społeczności – przedszkolom i szkołom podstawowym.

W roku 2021 wyremontowane zostały piwnice w budynku internatu i korytarz w szkole – wymiana wykładzin podłogowych, wymieniono także drzwi w dwóch grupach wychowawczych oraz wyremontowany korytarz w tych grupach, wyremontowano pomieszczenie siłowni.

9. Udzielanie nieletnim opuszczającym placówkę odpowiedniej pomocy określonej odrębnymi przepisami.

Zgodnie z art. 76 § 1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeżeli rodzice lub opiekun nie mogą zapewnić nieletniemu zwalnianemu z młodzieżowego ośrodka wychowawczego niezbędnych warunków wychowawczych i bytowych - udziela się nieletniemu pomocy.

Nieletni opuszczający ośrodek zostaje objęty pomocą mającą na celu jego życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą:

1) pieniężną na usamodzielnienie;
2) pieniężną na kontynuowanie nauki;
3) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
4) w uzyskaniu zatrudnienia;
5) na zagospodarowanie - w formie rzeczowej.

Warunkiem uzyskania pomocy, jest zobowiązanie się wychowanka do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, opracowanego wspólnie z opiekunem usamodzielnienia, zatwierdzonego przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

W realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia osobę usamodzielnianą wspiera opiekun usamodzielnienia, którym może być pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, wychowawca, psycholog lub pracownik socjalny domu pomocy społecznej, schroniska dla nieletnich, zakładu poprawczego, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, młodzieżowego ośrodka socjoterapii zapewniającego całodobową opiekę, młodzieżowego ośrodka wychowawczego, albo inna osoba wskazana przez osobę usamodzielnianą.

W ramach przygotowania wychowanków do podjęcia obowiązków zawodowych i rodzinnych po opuszczeniu placówki i usamodzielnieniu podejmowane są w ośrodku działania takie jak:

- zapoznawanie dziewcząt z przepisami i zasadami przyznawania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie,
- pomoc w opracowywaniu indywidualnych programów usamodzielnienia,
- pomoc w wypełnianiu dokumentów urzędowych, pisaniu próśb o pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, rzeczową, czy usamodzielnienie

- współpraca z właściwymi ośrodkami pomocy społecznej bądź powiatowymi centrami pomocy społecznej w celu wdrożenia procedury usamodzielnienia a także zapoznania danej jednostki z sytuacja życiową wychowanek
- pomoc w wypełnianiu wniosków mieszkaniowych, wniosków o dowód osobisty nauka pisania podań o pracę, CV,
- poszerzanie możliwości zawodowych wychowanek, poprzez uczestniczenie w kursie zawodowym organizowanym w ramach projektu „ Młodzi na start",
- wdrażanie wychowanek do samodzielnego funkcjonowania poza Placówką:
- udział wychowanek w działaniach wolontariackich na rzecz osób starszych, mające na celu wyjście do środowiska i przełamywanie własnych ograniczeń,
- organizowanie spotkań z doradcą zawodowym urzędu pracy, młodzieżowego centrum kariery oraz pracownikiem socjalnym powiatowego centrum pomocy rodzinie w celu przygotowania dziewcząt do efektywnego poruszania się na współczesnym rynku pracy. Nie udało się w pełni zrealizować tego zadania ze względu na okres pandemii, który ograniczył możliwość wyjścia do w/w instytucji.

W kontrolowanym okresie zostało usamodzielnionych 15 wychowanek, z czego jedna została usamodzielniana w oparciu o Dom Dziecka, a pozostałe wychowanki zostały usamodzielnione w oparciu o dom rodzinny. Wychowanki po złożeniu we właściwych OPS/ PCPR stosownych dokumentów winny uzyskać pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i pomoc rzeczową, część wychowanek zdecydowana była na podjęcie pracy zarobkowej.

10. Prawidłowość i terminowość załatwiania próśb, skarg i wniosków nieletnich.

Reprezentantem Samorządu Wychowanek jest Rada Samorządu Wychowanek wybierana co roku w demokratycznych wyborach.

W w/w okresie Samorząd Wychowanek realizował następujące zadania:

Przeprowadził 10 spotkań w tym 7 spotkania z Kierownictwem MOW. Przedstawicielki Samorządu zgłaszały również swoje sprawy i propozycje podczas zebrań Rady Pedagogicznej. Zebrania Samorządu Wychowanek każdorazowo były protokołowane.

- Wzięto udział w ogólnopolskiej akcji „Młodzi Głosują" w ramach której koordynatorki we współpracy z pozostałymi wychowankami przeprowadziły multimedialną lekcję dotycząca historii polskiej prezydentury, roli i znaczenia prezydenta RP. Przedstawiły również sylwetki kandydatów i ich spoty wyborcze.
- Kolejny raz wzięto udział w akcji „Samorządy mają głos" we wrześniu 2021 r. W ramach akcji wytypowano koordynatorki projektu, przeprowadzano spotkania informacyjne i

dyskusyjne nt. samorządności, zadań Samorządu Wychowanek i jego przedstawicielek, przygotowań i przeprowadzenia kampanii wyborczej. Odbyła się również debata przedwyborcza

- W ramach akcji powołano komisję wyborczą, której zadaniem było przygotowanie lokalu wyborczego, listy kandydatów i wyborców, druków kart do głosowania, czuwanie nad poprawnością głosowania.
- Relacje z działań umieszczane były na bieżąco na stronie projektu.
- Przeprowadzono Ślubowanie Rady nowego Samorządu Wychowanek. Nowo wybranej Radzie przekazano symbol Samorządności Wychowanek. Przewodnicząca, zastępca i sekretarz złożyli uroczyste ślubowanie.
- W październiku ustalono plan pracy SW w porozumieniu i uwzględnieniem propozycji wszystkich wychowanek oraz dokonano kontroli regulaminu Samorządu Wychowanek pod kontem zgodności z ustawą o systemie oświaty.
- Włączono się w program „Szkoła Demokracji" której celem jest zdobycie certyfikatu „Szkoły Demokracji". W ramach programu Samorząd Wychowanek współpracuje z wyznaczonym koordynatorem, dyrektorem i wicedyrektorem ds. dydaktycznych. Relacje z działań prezentowane są na stronie programu. Samorząd MOW w Radzionkowie uzyskał certyfikat „Szkoła Demokracji" ważny do września 2022 roku.
- Zaangażowano się działania w ramach programu „Smak życia czyli debata o dopalaczach" w ramach której przeprowadzono lekcje profilaktyczne w każdej klasie oraz akcję z edukatorami z stacji sanitarno – epidemiologicznej w Bytomiu.
- Podczas spotkań z dyrektorem MOW p. Tomaszem Stułą proponowano zmiany w organizacji funkcjonowania w placówce. Wychowanki miały również możliwość zgłaszać swoje wnioski i propozycje na zebraniach rady pedagogicznej. Omawiano również na bieżąco propozycje Samorządu Wychowanek dotyczące zmian w regulaminie Wychowanek.
- Organizowano i współorganizowano imprezy cykliczne: Mikołajki, Noce z filmami, Kiermasz Bożonarodzeniowy, akcję „Tydzień profilaktyki „
- Współpracowano z gazetką „Sikoreczki" systematycznie przekazując relacje z działań Samorządu oraz zgłaszając do publikacji artykuły dziewcząt.
- Zorganizowano wycieczki dla całej społeczności szkolnej.
- W trakcie zebrań Samorządu Wychowanek na bieżąco omawiano zakończone działania wzmacniając pozytywne zachowania obserwowane podczas ich realizacji. Poruszano kwestię łamania Regulaminu Wychowanek, poszukiwano sposobów rozwiązania negatywnych zachowań, zwracano uwagę na konstruktywne formy rozwiązywania

konfliktów oraz prawidłowe postawy wychowanki. Akcentowano rolę Rady Wychowanek w Samorządzie Wychowanek. Poruszano również sprawy problemowe zgłaszane na bieżąco przez dziewczyny.

- Wśród Wychowanek podejmujących działania obserwowano poczucie odpowiedzialności za efekty swojej pracy.

Poza Samorządem Wychowanek w placówce funkcjonuje Społeczność. Jest to forum, którego członkami są wszystkie wychowanki i pracownicy placówki. Spotkania społeczności odbywają się co trzy tygodnie. W trakcie spotkań omawiane są i załatwiane wszystkie istotne dla nas sprawy w formule społeczności korekcyjnej, gdzie każdy członek (dorosły i wychowanka) maja jeden, tyle samo znaczący głos.

W kontrolowanym okresie nie wpłynęły skargi do dyrekcji Ośrodka. Uwagi podopiecznych dotyczące norm i zasad panujących w placówce były na bieżąco zgłaszane przez przedstawicielki Samorządu na spotkaniach kierownictwa i w trakcie spotkań społeczności.

Podsumowanie i wnioski:

Poprzednia kontrola Sądu przeprowadzona była w Ośrodku – grudniu 2020r. - ocena końcowa ostatniej kontroli – placówka zapewnia wychowankom bardzo dobrą opiekę wychowanie i resocjalizację.

Ustalono co następuje:

Placówka zapewnia wychowankom:

- bardzo dobrą opiekę i wychowanie;
- resocjalizacje;
- zdobycie kwalifikacji zawodowych.

Podejmowane działania ukierunkowane są na eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego, przygotowanie do samodzielnego życia zgodnie z porządkiem prawnym. Proces wychowawczy przebiega prawidłowo.

Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele oraz inni pracownicy placówki z dużym zaangażowaniem wykonują swoją pracę, szczególnie w tym trudnym okresie pandemii. Nie stwierdziłam żadnych nieprawidłowości. Ośrodek prowadzony jest bardzo dobrze.

Zaleceń pokontrolnych brak.

Sędzia Sądu Rejonowego
Aleksandra Mazik

Otrzymują:

Sąd Okręgowy w Gliwicach x 2